

การศึกษาชนิด การระบาด และความรุนแรงของโรคที่สำคัญของส้มโอพันธุ์ทับทิม สยามระยะเก็บเกี่ยวผลรุ่นที่ 1 และผลอ่อนรุ่นที่ 2 (ผนวก 1) จากการสำรวจในช่วงเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน พ.ศ.2554 พบโรคบนใบ ได้แก่ โรคแคงเกอร์ ราดำ เมลาโนส ราสนิม เปื้อนน้ำหมาก และแอนแทรคโนส มีความรุนแรงน้อยมาก และพบมีการกระจาย โรคเฉลิยร้อยละ 6.11, 15.87, 11.58, 4.27, 1.2 และ 1.51 ตามลำดับ ในผลพบมีการกระจายโรคแคงเกอร์เฉลิยร้อยละ 9.56 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงชนิด ความรุนแรง การกระจายโรค ระยะเก็บเกี่ยวผลรุ่นที่ 1 และผลอ่อนรุ่นที่ 2

	ชนิดของโรค	ความรุนแรง	เปอร์เซ็นต์การกระจายโรค
โรคใบ	<u>แคงเกอร์</u>	0.07	6.11
	ราดำ	0.18	15.87
	<u>เมลาโนส</u>	0.32	11.58
	ราสนิม	0.06	4.27
	เปื้อนน้ำหมาก	0.02	1.20
	<u>แอนแทรคโนส</u>	0.02	1.51
โรคผล	<u>แคงเกอร์</u>	-	9.56

ระยะใบอ่อนและออกดอกรุ่นที่ 1 และผลรุ่นที่ 2 จากการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 พบโรคบนใบ ได้แก่ โรคแคงเกอร์ ราดำ เมลาโนส ราสนิม และเปื้อนน้ำหมาก แอนแทรคโนส มีความรุนแรงน้อยมาก และพบมีการกระจายโรคเฉลิยร้อยละ 6.11, 15.87, 30.92, 4.27, 1.2 และ 0.11 ตามลำดับ ในผล พบมีการกระจายโรคแคงเกอร์เฉลิยร้อยละ 24.44 (ตารางที่ 2)

ระยะดอกและผลอ่อนรุ่นที่ 1 และเก็บเกี่ยวรุ่นที่ 2 จากการสำรวจในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2555 พบโรคบนใบ ได้แก่ โรคแคงเกอร์ และราดำ มีความรุนแรงน้อยมาก และพบมีการกระจายโรคเฉลิยร้อยละ 7.93 และ 6.11 ในผลพบมีการกระจายโรคแคงเกอร์เฉลิยร้อยละ 0.07 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 แสดงชนิด ความรุนแรง การกระจายโรค ระยะใบอ่อนและออกดอกรุ่นที่ 1 และผลรุ่นที่ 2

ชนิดของโรค		ความรุนแรง	เปอร์เซ็นต์การกระจายโรค
โรคใบ	<u>แคงเกอร์</u>	0.30	6.11
	ราดำ	1.16	15.87
	<u>เมลาโนส</u>	0.68	30.92
	ราสนิม	0.01	4.27
	เปื้อนน้ำหมาก	0.20	1.20
	<u>แอนแทรคโนส</u>	-	0.11
โรคผล	<u>แคงเกอร์</u>	-	24.44

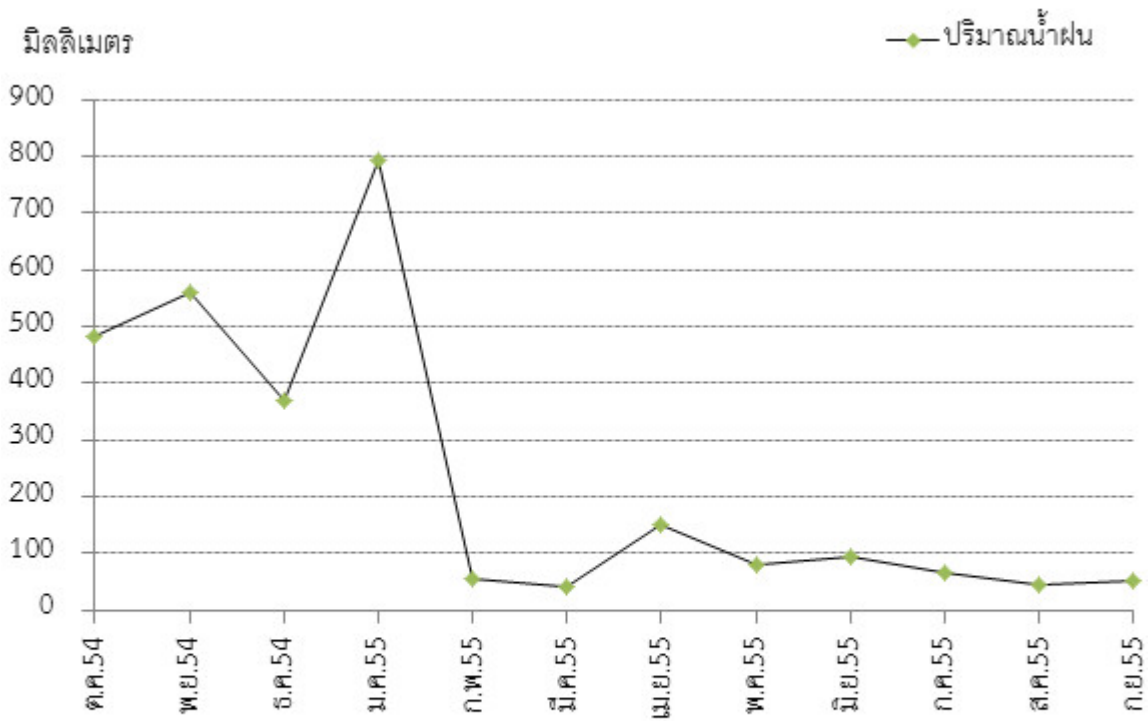
ตารางที่3 แสดงชนิด ความรุนแรง การกระจายโรค ระยะดอกและผลอ่อนรุ่นที่ 1 และ เก็บเกี่ยวรุ่นที่ 2

ชนิดของโรค		ความรุนแรง	เปอร์เซ็นต์การกระจายโรค
โรคใบ	<u>แคงเกอร์</u>	0.84	7.93
	ราดำ	0.11	6.11
โรคผล	<u>แคงเกอร์</u>	-	0.07

ระยะผลรุ่นที่1และใบอ่อนและออกดอกรุ่นที่ 2 จากการสำรวจช่วงเดือนกรกฎาคม พบโรคบนใบส้มโอ ได้แก่ โรคแคงเกอร์ มีความรุนแรงน้อยมาก และพบมีการกระจายโรคเฉลิยร้อยละ 5.82 ในผล พบมีการกระจายโรคแคงเกอร์เฉลิยร้อยละ 0.06 (ตารางที่ 4)

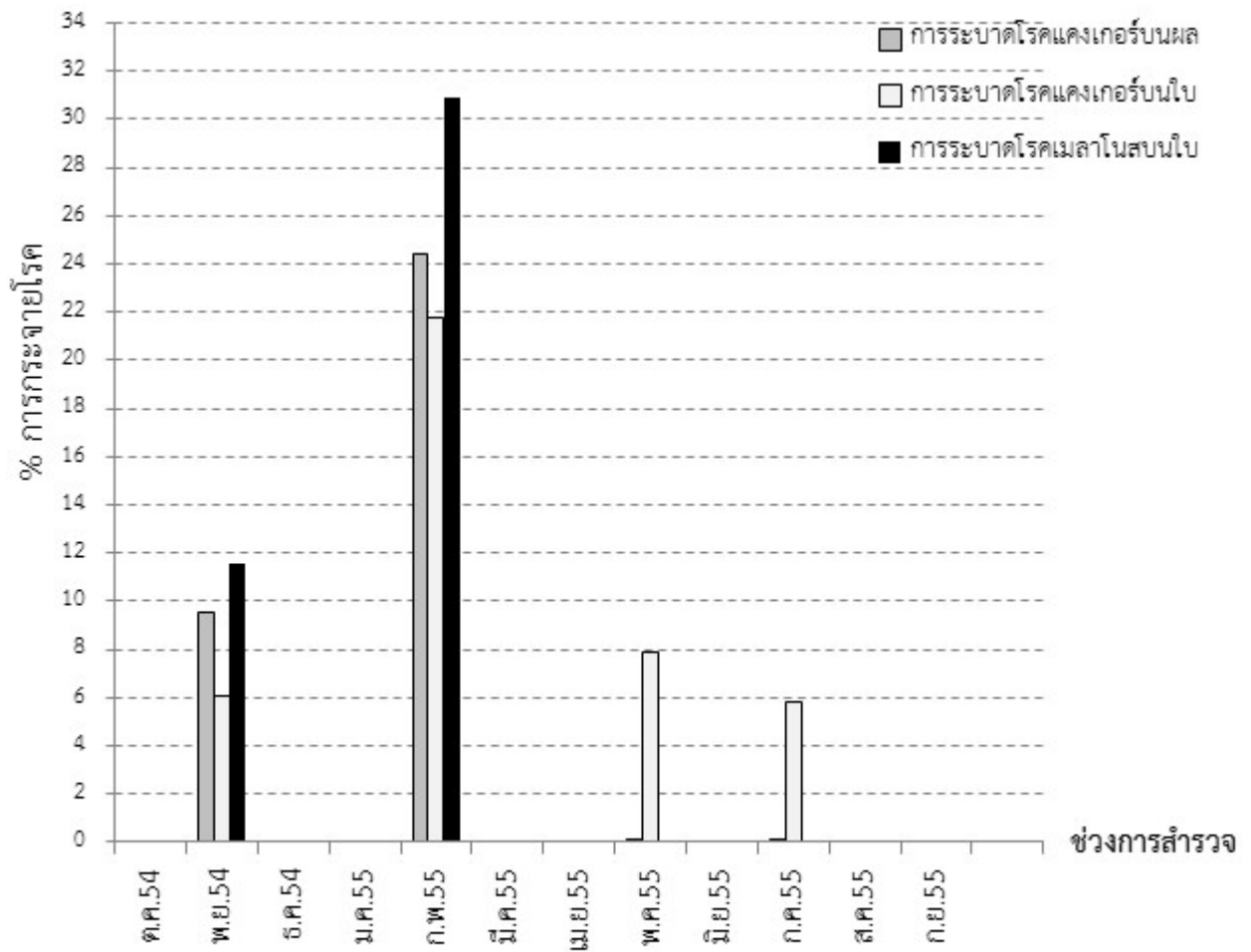
ตารางที่4 แสดงชนิด ความรุนแรง การกระจายโรค ระยะผลรุ่นที่ 1 และใบอ่อนและออกดอกรุ่นที่2

ชนิดของโรค		ความรุนแรง	เปอร์เซ็นต์การกระจายโรค
โรคใบ	<u>แคงเกอร์</u>	0.09	5.82
โรคผล	<u>แคงเกอร์</u>	-	0.06

ภาพที่ 2 แสดงปริมาณน้ำฝน ตุลาคม 2554 - กันยายน 2555

การระบาดของโรคในส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม สามารถพบได้ตลอดทั้งปี ซึ่งจากการสำรวจในช่วงระยะเดือนกุมภาพันธ์ 2554 พบว่ามีเปอร์เซ็นต์กระจายของโรคสูงกว่าช่วงอื่นๆ เนื่องจากในเดือนตุลาคม 2554 ถึงมกราคม 2555 มีฝนตกต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคมก(ดังภาพที่ 1, 2)

ภาพที่ 3 แสดงการระบาดของโรคแคงเกอร์ โรคเมลานอส บนใบและผลส้มโอพันธุ์ทับทิมสยาม